

آبونه شرائطی

داخلی ، خارجی هریر ایچون
سنه لکی (۲۵۰) ، آلتی آیلق
(۱۳۰) غروشدور .

[نسخه سی ۵ غروشن ،
سنه لکی ۵۲ نسخه در .]

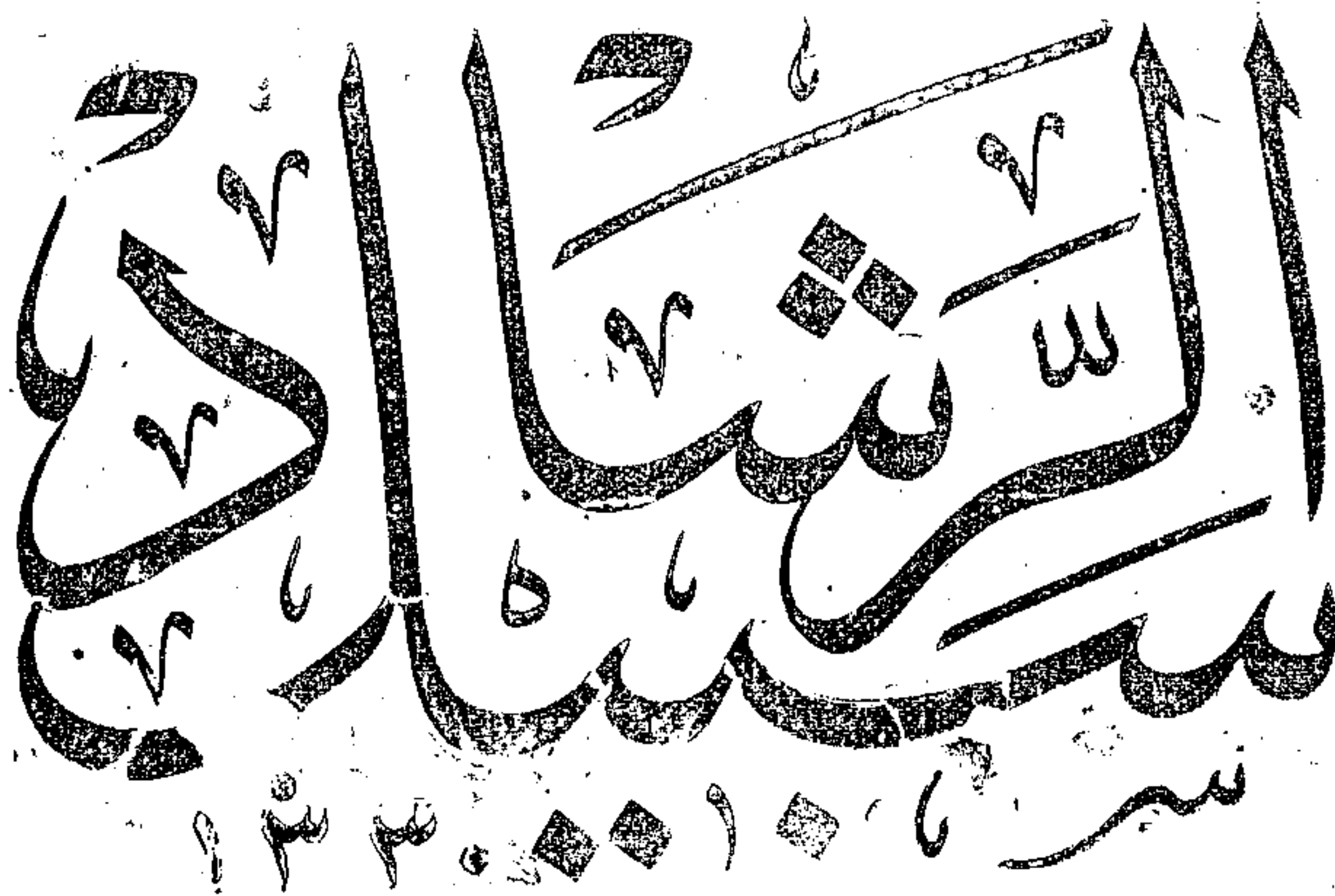
اداره خانه

باب عالی جاده سنده دائره مخصوصه

اخطارات

آبونه بدلی پشیندر

مسلكه موافق آثار مع الممنونیه
قبول اولنور . درج ایمله بن
یازیلر اعاده اولونماز .

دینی ، فلسفی ، علمی ، ادبی هفته لق مجموعه اسلامیه در

اخطارات

آدرس تبدیلنده آبرجه بش
غروشن کوندرا لیدر .

مکوبلرک امضالری واضح
وارقوناقلی اولسی و آبونه صره
نومروسی محتوی بولنسی لازمدر .

ممالک اجنبیه ایچون آبونه
اولانلرینک آدرس لری نک فرانسر
چده یازلسی رجا اولنور .

پاره کوندرا لیدی زمان نه به داتر
اولدیغنک واضحاً بیله یزلسی رجا
اولنور .

صاحب و مدیر مشعل
اشرف ادیب

باش محرر
محمد عا کف

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

تبعون اهد کم سبیل الرشاد

عدد : ۳۷۸

۸ صفر ۱۳۳۷

پنجشنبه

۱۵ تشرین ثانی ۱۳۳۴

جلد ۱۵

دین طبیعی، دین عمومی

- ۲ -

انبیائک تبلیغ البربریکی دین الہیہک ارطابہ مسرہ سی :

انبیای کرام حضرتانک وحی الہی اولہرق تبلیغ ایلہ دکاری دین الہی، اساس اعتباریلہ اعتقاد، اعمال، اخلاق دن عبارت اوج رکفی احتوا ایتکده در، اعتقاد قسمی شو اساسلر تشکیل ایدر :

(۱) بوتون کائناتک خالق وناظمی اولان بر واجب الوجودہ وار واجب الوجودک صفات کالہ ایلہ متصف، نقصان صفتلردن منزہ اولدیغہ ایمان؛ [توحید و تنزیہ] .

(۲) معاد و مسئولیتہ (آخرتہ) ایمان؛

(۳) فطانت، امانت و کالات سائرہ ایلہ ممتاز و واجب الوجود طرفدن بشریتہ مبعوث بر پیغمبرک «وحی» ضرورتیلہ تاقی احکام ایدرک بشریتہ تبلیغ ایلہ دیکنه ایمان،

(۴) ملکہ ایمان [۱]؛

(۵) خالکک صفات کالیہ سنی بیان و بشریتک ناظم حرکاتی اولان قوانین اجتماعیہ و اخلاقیہ بی تأسیس ایدن وار «وحی» الہی اولان بر کتاب مقدسہ ایمان [بو کتاب، پیغمبرلرک وحی الہی اولہرق بشریتہ تبلیغ ایلہ دکاری احکامی، بالجمله اوامر و نواہی بی احتوا ایدر] .

احکام عملیہ، واجب الوجودہ اخلاص و تعظیم مقصدی استہداف ایدن وظیفہ عبودیتی محتوی اولدیغی کبی؛ برہیت اجتماعیہک تأسیس و نظام ا کمل اوزرہ بقاسنی تأمین ایدن، عقلی و مدنی تکاملاتی احضار ایلہ بن قوانین اجتماعیہ بی دہ احتوا ایدر. بوقانونلر شخصیت اجتماعیہک مصالح و منافعنہ موافق بر صورتہ تبلیغ اولونمشد.

بوندن باشقہ شفقت علی خلق اللہ معناسی متضمن اولان و افراد انسانیه بی یکدیگریہ ربط ایتک خصوصندہ بر جاذبہ عمومیہ قوتی حائز بولنان و قواعد اخلاقیہ [دہ ۲] ادیان منزله دہ مقصود بالذات بر اساسدر.

ایشته ادیان منزله (دین الہی)، بواج اساسی استہداف ایلہ دیکی حہتلہ بوتون پیغمبرلو بونلری تبلیغ ایتکده متفق در. ہمسو دہ بولونقلری عصرلردہ کی اقوامک سویہ سہ، موافق بر طریق ایلہ بونلری ناسہ تبلیغ ایتشلردر .

اصول دینی تشکیل ایدن اعتقاد قسمندہ نسخ و تبدل یوق در؛

[۱] ملائکہ عالم غیبدر، اصلی، ماہیتی بزجہ معلوم اولیان بر قوۃ عاقلہ در. بوقوۃ عاقلہ دن ارلان ملک الوحی، دینک موضوعی تشکیل ایدن علمی اذن الہی ایلہ نبینک قلبنہ افاضہ ایدر .

[۲] بوقواعد اخلاقیہ، انسانک کندی نفسنہ، عائلہ سہ، بنی نوعنہ، و بوتون مخلوقاتہ قارشی مدیون و مکلف بولوندی و طائف انسانیه بی تعین ایدر. ذاتاً دین اسلامی شوابکی جلہ ایلہ خلاصہ ایدہ بیلیرز: «تعظیم لامر اللہ، شفقت علی خلق اللہ» .

شامل اولدیغی ایچون بواعبار ایلہ ہر مسلمان الدن کلدیکی قدر حر اولقی وظیفہ سیلہ مکلفدر .

قالدی کہ، «عمومہ شامل حریت» تعبیری «عموم آرہ سندنہ مساوات» ایلہ مترادف اولدیغدن؛ مساوات ایلہ حریت ایسہ یانی باشمزدہ کیلرہ محبتی یعنی تعاضدی تولید ایدہ جکندن اخلاق اسلامیہ بوصورتلہ حریت، مساوات، تعاضد سائبر اساسیہ سنی وجودہ کتیرمش و بوسائیری سماعت بشریتک مبدأ اساسی اولقی اوزرہ رکز واعلا ایتش اولیور .

مع مافیہ حقیقتی تحریر و تطبیق وظیفہ سنی اخلاق اسلامیہ بی بر طرفدن انسانلر آرہ سندنہ حریت نامہک وجودی قبولہ مجبور ایتککہ برابر، عینی اسباب دولایسیلہ، دیگر طرفدن دہ طبیعی، شخصی قابلیتک تفاوتندن ناشی عینی انسانلر آرہ سندنہ طبیعتیلہ وجود بولہ جق مساوات سرنلری دہ قبولہ مجبور ایتکده در .

أوت، او بونی دہ عینی سبلہ قبولہ مجبوردر. زیرا بوساوات سرنلرک حقیقی، الک معقول، الک طوغرو معنارینہ آلفق شرطیلہ مساوات و حریت مفہوملرینک نتیجہ طبیعیہ سندن باشقہ برشی دکلدر. چونکہ مساوات آنجق ہر فردہ کندی استعدادات طبیعیہ سہ کورہ سربستجہ ترقی و تکمیل ایتک و بوصورتلہ غایہ مشترکہ اسلامیہ وسیعی مساعد اولدیغی قدر خدمت ایتک حقیقی و یرمسی حیثیتیلہ طوغرو و معقول اولیور. کذلک حریت دہ مساوات کبی ہر فردک ثمرات مساعی سندن کال حریتلہ و تمامیلہ مستفید اولمسی، فضائل و مزایاسنک مکافاتی بحق احراز ایلمسی تأمین ایدرک بوصورتلہ انسانک کوجی یتدیگی قدر تکمیل ایدہ بیلمسی آرزوسنی تہیج وادامہ ایلمی حیثیتیلہ طوغرو و معقول اولیور .

ایشته بوندن دولاییدر کہ اخلاق اسلامیہ افراد آرہ سندنہ کی مساواتہ حرمتکار اولدیغی قدر بونلردن بر قسمک دیکرینہ قارشی تفرقہ دہ رعایتکاردر .

اوحالہ مساواتدن کلن مساوات سرنلرک، حریتدن طوغان تضییق بو تعاضدی کوشہ تہ جک یردہ بالعکس تقویہ و تحکیم ایدر. زیرابو شرائط داخلندہ مافوقیت مادونیتک فائدہ سہ، تضییق دہ او تضییقہ معروض بولنانلرک نفعنہ اولہرق تجلی ایدر .

اخلاق اسلامیہ حق، حکمت، عدالت نامنہ انسانلر آرہ سندنہ حریت، مساوات، تعاضد دستورلرینی تأسیس ایتک صورتیلہ بزلرہ باشقہ جہ شونی دہ او کرشم اولیور کہ: بودستورلرہ قارشی کلنلریکانہ معبود بالحقک مجازانہ، اولرد رعایت ایدنلر سہ مکافاتہ مظهر اولہ جقملردر. ایشته اسلامک اعتقاداتندن طوغان اخلاقیاتی بوندن عبارتدر .

فقط فروع شرایع، تبدل و تغیر ایدر [۱] بوندن اولای در که: احکام تعبدیه واجتماعیه هر دینند، بر دکل در، چونکه عبادت، تهذیب اخلاق و تذکیر خالق و وسیله اولدیفندن هر شریعتک عبادتی اشکال ظاهریه و صور خارجی اعتباریه آرزوق مختلف در.

احکام اجتماعیه بشریتک تکامل عقل و مدنیستی احضار ایتک غایه سنی استمداف ایله دیکجی جهته بشرک شرائط اجتماعیه و تکملات فکریه سینه کوره دیکشمش، احتیاجات بشریه کوره تبدل و تغیر ایدرک نهایت دین اسلامده درجه تکمله رسیده اولمش در.

انبیائک تبایغ ایلدیکی دینه الهی اوله فله سفنک

لزم کوستریکری دینه طبیعی آره سنده مقابله:

بورایه قدر فلاسفه جدیدک دین حقنده کی اصوللری کوردک؛ ادیان منزله نک اصول وقواعدینی ده خلاصه اکلا دق. ششمی فلاسفه جدید طرفندن اورتیه قوانین دین جدیدک اصوللری ایله انبیای ذیشان (عالم الصلاة والسلام) ک وحی الهی اوله رقی ناسه تبایغ ایله دیکری دین الهی ک یکنده پایلاجق بسیط بر مقایسه بزم یک واضح اوله رقی کوستریکر که: بشریتک سعادت مادیه و معنویه سنی تأمین ایچون دین جدید، دین طبیعی «نامرلیله اورتیه قوانین اصوللر، ادیان منزله نک، یک نقصان بر طرزده، افاده سندن باسقه برشی دکادر.

ادیان منزله نک - بالخاصه خاتم ادیان اولوب هر وجهه تغیردن مصون اولان دین اسلامک - محتوی اولدینی اساسات متینه یه نسبتله بونارد کورده بر قطره مثابه سنده قالیرلر. مع مافیه بونک دها زیاده توضیح ایتیمی ایچون ادیان منزله نک اک صوکی بولان دین اسلامک - بواسطه لری تقریر ایدن - برقاج آینی بروج آتی ذکر ایدم جکیز:

«ليس البر ان تولوا وجوهكم قبل المشرق والمغرب ولكن البر من امن بالله واليوم الآخر والملائكة والكتاب والنبين واتي المال على حبه ذوى القربى واليتامى والمساكين وابن السبيل والسائلين وفي الرقاب واقام الصلوة واتي الزكاة والموفون بعهدهم اذا عاهدوا والصابرين في الباس والضراء وحين الباس اولئك الذين صدقوا واولئك هم المتقون [۱]

[۱] اعلم ان الانبياء كانوا على ادیان متفقة وعلى شرایع مختلفة فالدين لا يبدل ولا يتغير والشریعة قسيدات وغیرت — امام اعظم —

واصول الايمان ثلاثة الايمان بالله وبرسوله وباليوم الآخر وماعداه فروع — غزال —

[۱] آیت کریمه نک خلاصه. الی: «بر طاعت» دین دن مقصود اولان روح ماما؛ یوزلریکری هرق و مغرب جهته لریته چوریک دکل در. بلکه اصل خیر وطاعات الله، یوم آخرته، ملائکته، کتابه، انبیایه ایمان ایتک انبیا، یتیملره، مسکینلره (تسکین تنف ایدن محتاجین) سائللره (احتیاج فقر و ضرورت کندینی ذل سوله مجبور قیلمش اولالر)، رقابه [کوله] الله رضایی ایچون سوه سوه مال و یرمک؛

اقابة صلوة، ایتاء زکاة،

معامده ایلدیکی زمان عهدینی ایضا ایله مک؛ فقر و مرض کی محن

بو آیت کریمه ده دینک ارکان مهمه سی نلر اولدینی بیلدیریلور، اولاً، دیندن مقصد اصلی اولان الله، یوم آخرته، ملائکته، کتابه، انبیایه ایمان ذکر ایدیلور. ثانیاً اعمال، عبادات، اخلاق قسملریک اک مهملری کوستریلور. عبادتک بذاته مقصود اولمایوب اعتقاد و اخلاق کی ارکان مهمه دینک قلبلرده ایجه یرلشمسی مقصوده می ایچون مشروع قیلدینی ده بو آیت کریمه دن منفهم اولمقده در.

آیت کریمه نک الیه ایتمده ده بواسطه رعایتکار اولانلرک مؤمن، ادعاسنده صادق، «متقی» عنوانه لایق اولدقلى بیلدیریلور. بو آیت کریمه نک محتوی اولدینی حقایق عالیله اوزرنده بر آرز توقف ایدر سک بوتون کالات بشریه بی جامع بر دستور لایتغیر اولدینی اکلا رن. چونکه کالات بشریه ایچون لازم اولان صحت معتقدات، تهذیب اخلاق، حسن معاشرت بو آیت کریمه ده مندر جدر...

برده شو آیتلری کوزدن کچیرم لم: «ومن جاهد فانما يجاهد نفسه ان الله لغنى عن العالمين — چالیشان، آنجوق کندی نفسی ایچون چالیشیر؛ شبهه سر، جناب الله بوتون عالمدن مستغنی در.»

«یرید الله بکم الیسر ولا یرید بکم العسر — الله سزک ایچون قولایلق مراد ایدر، کوچلک دکل»

«ما یرید الله لیجعل علیکم فی الدین من حرج ولکن یرید لیطهرکم ولینم نعمته علیکم ولعلکم تشکرون —

«لا یكلف الله نفساً الا وسعها — جناب الله هیچ بر نفسه وسعی داخلده اولیان شیء تکلیف ایتز»

«من لم تنه صلاته عن الفحشاء والمنکر لم یزد من الله الا بعداً — قیلمش اولدینی نماز کندینی قسالقندن منع ایتمین کیمسه اللهدن اوزاقلاشمقندن باشقه برشی باپمایور»

«کم من صائم لیس له من صیامه الا الجوع والعطش — نه قدر اوروچ طوتانلر وار که: طوتمش اولدینی اوروچدن کورم جکی فائده یالکیز آجلاق ایله صوسرلدر.»

بو حدیث شریف عبادتک مقصود بالذات اولمایوب تهذیب اخلاق و تذکیر خالق و وسیله اولدینی کوستریور.

«حرس ليلة فی سبیل الله افضل من الف ليلة یقام لیها ویصام نهارها — الله یولنده، دین و وطن اوغورنده بر کیجه نوبت بکلمک، کیجه سی نماز، کوندوزی اوروچ ایله کچن بیک کیجه دن ده اخیلیر «راط یوم فی سبیل الله خیر من صیام شهر و قیامه — بر کون الله ارغورنده حیودده بکلمک، بر آری اوروچ طوتوب نماز قیلمه دن خیرلیر.»

بو حدیث شریفلرده کوستریور که: دین اسلام نظر نده وظیفه سنی

و شدانده؛ محرب و جهادده صبر و ثبات کوسترمک در.

ایتمه بواسطه رعایتکار اولانلردر که: مؤمن ادعاسنده صادق، متقی.

عنوانه لایق درلر.»

سد چکه، منی امر ایدیور؛ جناب صانع ازینک عادل، رحمن و رحیم کی صفات عالیله متصف اولدیغنی بیلدیرور. حال بوکه: بو بولده حرکت، انسانک ذوق و سعادتنی تجدید ایتک اولدیغنی کی اذواق طبیعه دن مستفید اولماسنده مانع اولمقدور.

عینی زمانده تاریخ بشریت باقدنجه کوربورزکه: عالمده آزرهاف، چوق سقالت؛ چوق محنت، آرسعادت؛ چوق ظلم، آز عدالت... یکن اعلا شمدی هر انسانک حیاتی بوراده کچیره بیله چکی عمر قصیردن عبارت قالدیجق، هر فردک سعادتق بو عالمده کورده بیلدیکی شیئه تنحصیر ارله جقسه بر دینه اتباع ایدرک تکالیف دینه ایله مقید اولماسنده بر معنا بولنورمی؟

بوراده هرکسک ارتکاب ایله دیکی ظلم و شاعت یاننه کارقاله جقسه جناب حق عادل و رحیم اطلاق نائل جائز اولور؟ عادل و رحیم اولیان بر خالفک امرینه اتباع ایتیمکده نه معنا وار؟ اکر وظیفه، فضیلت بر مکافات؛ ظلم و ردائتده بر مجازات کورمیه جکسه نه الله محبت و اطاعت، نه بر دینه تمسکده ممکن اولاماز. حال بوکه دین حقک برنجی اساسی، بوتون صفات کالیله ایله متصف بر الله ایمان و عبادت در.

شو حالده، بر دینه حر دینه بیامک ایچون، او دینک بر صورتله «عدالت و سعادت تأمین، فضیلت ایله سعادتک هم آهنگ اولماسنی کافل رضامن اولسی» لازمدر. بر دینک بولنری تأمین ایدمیه بیلمیه ده آنجق «بعث بعدالموت» عقیده سنک اودینده موجود اولمیه مترقفدر. [۱] بناء علیه بر دینه حق دیندیرته جک اولان شرائط اساسیه دن بریسیده «بعث بعدالموت» اعتقادنی حاوی اولسی در. بر دینک حق اوله بیلمیه ایچون یا لکنز بوایکی شریعه اساسیه بی جامع اولسی کافی دکلدر؛ عینی زمانده بولنری الک سئالم بر طرزده، بشریت بیلدیرمش ارلان ذوات کرامک (انبیای عظام) خدمت رسالتنی قبول ایتیمکده لازمدر. ذاتاً برنجی و ایکنجی اساسلر قبول ابدلکدن صکره بولنری تبلیغ ایدن ذواتک بو وظیفه لرینی قبول ایتیمک موافق عقل و منطق اوله مار.

بونی بر مثال ایله ایضاح ایدم: کیمیایه واقف و کیمیا دنیایان

[۱] خیر محض (فضیلت ایله سعادتک هم آهنگ اولورق بولورمی) آرامق روح بشرک تمایلات فطریه سنذر؛ یعنی روحک جبلت ذاتیه سنده، خیر محض ایچون بر میل ازلی وارکه وهی در، فطریدر. بویله اولفله برابر بو دنیاده خیر محض ابریشمک ممکن اوله میور؛ چونکه بو ذوق ایله فضیلتک هم آهنگ اولمیه تحقق ایدمیه بیلیر. حال بوکه: یکدیگرینه ضد اولان بوایکی عنصرک بو دنیاده هم آهنگ اولورق تحقق، یعنی تمامیه فضیلتکار باشماق، و عینی زمانده ذوق سورمک ممکن دکلدر. بو تحقق و امکان آنجق «آخرته ایمان» ایله حصوله کله بیلیر، یعنی آخرته ایمان بر عقیده اساسیه اولورق انسانده موجود اولدقجه هم فضیلتله باشایاجق، همده — محروم بر ایچنده باشاسه بیله — عالم آخرته بوحیات فضیلتکارانه ک بهمه حال مکافاتی ادراک ایدمیه جکه ایمان قوی ایله مطمئن بولوندیغنی ایچون، عینی زمانده مسعود اوله بیله جکلدر.

— قانت —

ایضا ایتک، وطن محبت، انبیای نوعه عبت، اولنره یارارلقه بولونمق... هپ بولنر ار امر آلله دن اولدیغنی جهته بر عبادت در. بولنری یا بولنر نائل ثواب و مکافات، یا بولنلرده درچار مجازات اولورلر. نور و ایورکه: عصر اخیر فلاسفه سنک قائل اولدقلری دین طبیعی و دین جدید، وحی الهی اولورق انبیانک تبلیغ ایله دکاری اساسلردن باشقه بر شی دکلدر. اولنرک سوبله مش اولدقلری اساسات، بوتون فقراتنه ورنجهیه قدر، دین الهی انک صوکی اولان دین اسلام طرفندن وضع و تقریر ایدلمشدر. آراده بر فرق و ارسه ادیان منزله نیک ارکان مهمه سنندن اولان «نبوت، وحی و کتب مقدسه» ایمان، ک فلاسفه نیک لزومه قائل اولدقلری دینده عدم موجودیتی در. بونک ایچون درکه: دین طبیعی طرفدارلری اولان فیل و لیرک دین حقده کی طرز تاقیلری آز چوق مختلفدر؛ چونکه بو خصوصده معیار، الارنده کی قواعد علمیه ایله عقللری در. مع مافیه بوشکاده بر دینه طرفدار اولانلردن بر قسمی وحی و نبوت، حتی معجزه و خوارقده عقل و فقه مغایر بولمقلرندن ادیان منزله ده زیاده تقرب ایتش اولورلر.

ایشنه بوجهته آروجه اثبات ایدیورکه: بشرک احتیاج دینسنی انبیانک وحی الهی اولورق بر کتاب مقدس ایله بیلدیردکلری دساتیر و قوانین دن باشقه برشی ایله تأمین ایتک قابل دکلدر. بشریت ایچون دینک لزومی اکلاشیلدقن صکره تعقیب اولنه جق اک طوغری خط حرکت، ادیان منزله ایچنده بشرک احتیاجات مادیه و معنویه نی تأمین ایدمیه جک دینک هانکیسی اولدیغنی تدقیق ایتکدر. چونکه دین مسئله سی یا واحددر، یا خود صفردر؛ بونک کسری یوقدر.

دین من شرائطی:

بشریت ایچون دستور اعتقاد و عمل اوله بیله جک بر دینک «حق» صفتنی حائر اولماسی و بونک ایچون ده متین و لا بتغیر اساسله مستند بولانماسی لازمدر.

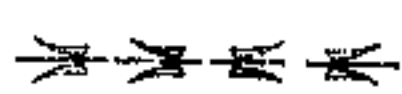
اولا — بوتون بشریتک وجدانه حاکم و اولنر طرفندن مطاع اوله جق دین، موضوعات بشریه دن اولاماز، موضوعات بشریه دن اولان دساتیر و قوانین، دین اولمقدن زیاده واضعه منحصر و اونک عام و عرفانک مرتبه سی ایله متناسب بر مسلك در. بناء علیه دین حقک برنجی شرطی هر شینک خالق، مرجع و معادی اولان، بالجمله صفات کالیله ایله متصف، نقائصدن منزله بولان برواجب الوجود حضرتلرنی تصدیق و اوکامستند، اونک طرفندن موضوع اولمیسیدر. بو شرطک قبولی، بالضروره ایکنجی بر شرطه نیکده قبولی مستلزمدر، که اوده «بعث بعدالموت» در. ایضاح ایدم: هر شینک مرجعی اولان واحد حقیقیه مستند بر دین، او واحد حقیقینک بشریت اولان اوامر و نواهیسنک هیئت مجموعه سی دیمکدر. بو اوامر و نواهی، بزم دائره حرکت منزی تجدید ایدیور؛ احتراصات و تمایلاتمه

اصول و فروغی هر کس کندی مسلک فلسفیه کوره تعیین ایدیور؛ بناء علیه بویه بر شکل دینی «دین حق» اوله ماز .

اساسلری برر کتاب مقدسه راجع اولان ادیان منزله نك هپسی اساساً بو شرائطی حاوی اولقله برابر بوکون «دین مبین اسلام» دن یشقه دینلرک، کرک عقائدنده، کرک تطبیقاتنده و تفرعاتنده بو اساسلره مغایر و بونلری تکذیب ایدن حالات موجوددر؛ بناء علیه بوکون بشریت ایچون مطاع اوله حق یکانه دین حق، دین اسلامدر [۱].

آقسه کیلی

احمد حمیدی

سیاسی و اجتماعی انقلابلره قارشی خریستیانلغک آتیلی

اوروپانک نظام اجتماعیه سنده کورولن تجولات عالم مدنیتک مهم بر انقلاب کچیرمکده اولدیغنی واضحا کوستریور . طبیعی، بویه، بر زمان استحاله ده اوروپاک وجدان اجتماعیه نی تدقیق ایتک پک مراق آور اولدیغنی قدر، بزم ایچون، پک مهم وشایان عبرت حقائق احتوا ایدر بر مشغله جدیدر .

«قونته مپوراری ره ویو» نامیه لوندرده انتشار ایدن مجموعه نفیسه ده برانکلین طالی درین بر احاطه یه، یوکسک بر وقوفه ترجان اولان مهم مقاله سنده خریستیانلغک حال حاضرینی تصویر و آتیا تمقیب ایتیمی لازمکن خط حرکتی چیزدکن صکره بوکونکی اوروپاده ده موقراسی یه طوغرو قطع مراحل ایدن ملترک عقائد . خریستیانیه نی قدر درین بر تنقیده تابع طوته جغنی، بوکامقابل خریستیانلغک نه کی تصفیه لره معروض قاله جغنی ایضاح ایتدکن صکره ده موقراسی نك عقائد اساسیه نی و بو عقائد اساسیه ایله دینک وجه افتائی بیان ایدیور .

مقاله نك ایلک قسمنده بو کونکی اوروپانک وجدان اجتماعیه نی بتون اینجه لکریله مشهود اولدیغنی کی وجهه عزیمتی انظاره تجلی ایدیور . متعاقباً ده موقراسی نك الهمهم مسائل حقنده کی نقطه نظریله عینی خصوصده دینک نقطه نظری ایضاح اولیور .

اصل بزم کمال دقله امعان فکر ایده جکمز مسائل قادین مسئله سیله، بین الملل مسئله سیدر . چونکه مسلمانلقدده حیاتک مادی اساسلریله معنوی اساسلری عینی درجه ده قیمتداردر «ولا تنس نصیبک من الدنیا» آیت کریمه سیله «احرث لدنیاک کانک تعیش ابدوا احرث لاخرتک کانک تموت غدا» حدیث شریفی بو خصوصده ال مقع حجتلردندر . بونلرک حضورنده ده موقراسی سجده ایدر .

قادین مسئله سنده مقاله نك محرری حیات طالیه نی تهدید ایدن تهملکلری تعداد ایله مؤسسات دینییه نی هردرلو ارشاداتده بولنق ایچون

[۱] هوالدی ارسل رسول به الهدی و دین الحق لیظهره علی الدین کله قرآن حکم

بر علمک وجودینی معترف اولان بر انسان، هیچ شبهه یوق که : «لاوازیه» نامنده کی ذانک کیمیا کرلکنی قبول ایتک اضطرارنده در . چونکه بویه بر انسانک عینی زمانده محافظه ماده و قدرت قانونی ده طوغری اوله رق تلقی ایده جکمه شبهه یوق در . حال بوکه بو قانونی «لاوازیه» نامنده کی ذات کشف ایدوب عالم فقه هدیه ایتمش در .

شمدی بر انسانک، کیمیا یه واتف بویه بر علمک وجودینی معترف اولوبده لاوازیه نك کیمیا کرلکنی و محافظه ماده و قدرت قانونی کشف ایتدیکنی قبول ایتمه سی نه قدر معاسز و غیر منطقی ایسه و خدائیت الهیه وبعث بعدالموت اعتقادلریغنی قبول ایدوبده، بونلری و بونلرک لوازمی بشریته، ال صحیح و سالم بر طرزده، تبلیغ و ایصال ایدن واسطه نك وظیفه سی انکار ایتکده او قدر معناسزدر . بناء علیه بر دینه حق دیدیرته جک شرائط اساسیه دن بریسی ده «ادیان وشرایعی بشریته تبلیغ ایدن انبیا دن برینه منسوب و بونلکه برابر بالجه انبیایی مصدق اولماسی» در .

بر دینک نفس الامرده حق و بوتون انسانلر ایچون دستور حرکت اوله ییلمسی بو شرائط اساسیه نی جامع اولقله برابر بشریتک رهبر حرکتی اوله جق دساتیر اجتماعیه و قوانین اخلاقیه نی محسوی اولسی ده لازمدر . بو شرائطی تماماً جامع اولان بر دین «دین حق» و دین طبیعی» در .

برنجی شرطی آرادن چیقارمق دینی بوسبتون احما ایتمکدر . الله سز دین اوله ماز . برنجی و اوچونجی بی قبول ایتمکه برابر ایکنجی شرطک آرادن چیقماسی - ظاهراً دینی بوسبتون احما دکله ده - بو شریطه نی حائر اولیان دین، بر فکر مجرددن عبارت قالیر؛ دیندن بکله نیلن سعادت ممکن الحصول اولاماز . عدک ورثتی اولیان، صفات کالیه دن مجرد بولنان براللهک وجودینی تصدیق ایله انکار آره سنده برفرق یوق دیمکدر . بویه بر دینده فضائل اخلاقیه اوله ماز .

اوچونجی قبول ایدیه رک یالکز برنجی ایله ایکنجی نك قبولی تقدیرنده فلاسفه نك قائل اولدقلری کی بر «دین طبیعی» میدان کلیلر، که بوده حقیقی بر دین ضایله ماز . چونکه «وحی ونبوت» استناد ایتمین بر دین عقل انسانیک قار انجیلرندن بری دیمک اوله جغندن قدسیت و تطبیغنی غائب ایتمش دیمکدر؛ قدسیتنی غائب ایدن برفکر نه قدرعالی اولورسه اولسون، انسانلرک رهبر وجدانی، ناظم اعمالی اولمقدن چوق اوزاقدر . بویه برفکره دین نامنی ویرمکدن ایسه فلسفی برمسلاک دیمکده موافقدر .

ایشته فلاسفه نك «دین طبیعی» نامی ویردکلری شیلر بو شرائط داخلنده تدقیق ایدیلنجه کورولور که : دین طبیعی عنوانی آلتنده اشکال دینییه، ادیان سماویه ده موجود بعض حقایق محتوی اولان بر مسلک فلسفی در . براساس قدسییه، برکتاب مقدسه مالک اولمدیغنی محتویاتی هر فیلسوفک ذوق و اقتدارینه کوره ده کیشور؛ دینک